

Vår referens

SC SB

Dnr 2012/6203

Er referens

Dnr 19-8956/12

Ert datum

2013-04-26

Jordbruksverket@jordbruksverket.se

Förslag till ändring av förslag till ändring i Statens jordbruksverks föreskrift SJVFS 2007:42

LRF och LRF Mjök har samordnat detta remissvar som även följande organisationer står bakom: Ekologiska Lantbrukarna, LRF Norrlandsgruppen, Sveriges Nötköttsproducenter, Svenska fåravelsförbundet och Sveriges Grisföretagare. I svaret benämns organisationerna som "näringen".

Generella synpunkter

Näringen stödjer arbetet med att öka likabehandlingen samt förutsägbarheten och välkomnar därför förslaget om enhetliga sanktionsskalor i föreskriftsform. Vi ifrågasätter däremot nivån på sanktionerna eftersom vi generellt anser att de är för höga. Kontroller och sanktioner är ett stort orosmoment för lantbrukarna som också är mycket medvetna om att villkorsavvikelser kostar. Det är ett stort antal yttre faktorer som påverkar företagets verksamhet, inte minst eftersom lantbruksverksamhet handlar om biologiska processer som också är beroende av väder och vind. Det är därför svårt att ha centralt beslutade sanktionsregler som ska vara lika i hela landet. Som framgår av svaret efterfrågar och stödjer vi därför möjlighet att göra avsteg från föreskriften i vissa fall.

Näringen anser att det är viktigt att prioritera arbetet med information om stöd villkoren samt rådgivning om hur de ska efterlevas för att minska antalet villkorsavvikelser. Arbetet med att få regelverket att fungera i praktiken måste prioriteras. Regler som fungerar i praktiken är en av de viktigaste förenklingsåtgärderna enligt näringen, detta är också en grundförutsättning för rättssäkerheten.

Näringen välkomnar den utökade statistiken för betesmarker jämfört med den information som kom ut i samband med tidigare samråd. Näringen skulle därutöver gärna se en uppföljning av hur anmärkningarna skiljer sig mellan särskilda respektive allmänna värden och hur bedömning vid kontroll respektive besök för åtgärdsplan följs åt eller skiljer sig åt. Näringen anser att det måste råda konsensus mellan bedömningar och beslut utifrån fältbesök för åtgärdsplan och olika kontrolltillfällen. Om det föreligger en skillnad är det viktigt att tydliggöra för lantbruken vad i skillnaden mellan fältbesök för

Datum 2013-05-16

åtagandeplan och fältkontrollen består i. Är lantbruket i en stabil fas där inga stora ändringar genomförts på antalet djur som betar marken tappar stödhanteringen i trovärdighet om anmärkning med efterföljande sanktion ges vid kontroll men inte uttrycks vid ÅP-besök. Denna fråga ligger dock utanför den föreslagna föreskriftsändringen och handlar mer om tillämpning av regelverket, och är ett exempel på när regelverket måste fungera i praktiken.

Näringen uppskattar också att verket har bemött de synpunkter som framförts i samband med det samråd som gick ut tidigare i år, t.ex. frågan om vikten av information till lantbrukarna om reglerna. Vi tycker dock att det är anmärkningsvärt med de skrivningar som antyder att reglerna ska träda i kraft retroaktivt. Hur kommer man att hinna informera om dessa regelförändringar mitt under pågående växtodlingssäsong? Alternativet till retroaktivitet är att reglerna träder i kraft under sommaren vilket inte heller är lämpligt eftersom företag som får kontroll före ett visst datum behandlas olika jämfört med de som får kontroll efter samma datum. Näringen förespråkar därför att reglerna träder i kraft först 2014.

Beträffande sanktionsskalorna är det viktigt att utrymme lämnas för att sätta ned sanktioner i de fall lantbrukaren inte kan påverka förhållandena inte minst med tanke på att vi anser att de sanktionsskalor som föreslås införas är oproportionerligt höga.

Detaljerade synpunkter

5 kap 6 § (under rubriken Certifierad ekologisk produktion och kretsloppsanpassad produktion) Vår uppfattning är att det behöver tydliggöras ytterligare vilken dokumentation som avses som ej relevant för att undvika godtyckliga bedömningar, särskilt i det fall det konstateras villkorsavvikelse.

Kapitel 8

2 § Miljöersättningarna innebär att lantbrukarna utför en tjänst utöver lagstiftningen och att lantbrukarna får ersättning för det merarbete och de merkostnaderna som ersättningen medför. Att föreskriva om sanktioner som överskrider kostnaden för utebliven tjänst anser vi vara helt orimligt. Sanktionerna är i dagsläget mycket höga och oroar lantbrukarna mycket, trots detta sker villkorsavvikelse. Vår uppfattning är att påföljden föga påverkar frekvensen av villkorsavvikelse. Näringen ställer sig också mycket frågande till att verket i konsekvensutredningen motiverar högre sanktioner med att ”kontroll inte sker varje år”. Vid villkorsavvikelse sker ofta en återkravsutredning som kan resultera i att tidigare utbetalda belopp krävs tillbaka. Näringen anser att detta är en tillräckligt kännbar påföljd och det behövs därför inte sanktioner i första steget som innebär att större avdrag än felets omfattning (t.ex. 1,5 gånger felet) görs.

Datum 2013-05-16

Näringen anser att om villkorsavvikelse inte hanteras enligt ovanstående så bör, i de fall som påföljden blir ett retroaktivt återkrav, återkravsbeloppet reduceras, eftersom del av beloppet redan tagits ut i form av sanktion vid villkorsavvikelse. Bedömningen om avvikelse redan fanns tidigare år bör hanteras vid handläggningen av eventuella retroaktiva återkrav.

Ett annat område där det kan behövas riktlinjer för länsstyrelserna är hanteringen av eller gränsdragningen för när lantbrukaren bör ha informerat länsstyrelsen om att ett villkor inte kan uppfyllas.

3§ Vid upprepade fel bör hänsyn även tas till naturliga förutsättningar. Vi ger följande exempel: För de avvikelser som kräver insatser med större jordbruksredskap bör hänsyn tas till nederbördsmängd. Stora mängder snö eller regn kan omöjliggöra för lantbrukaren att köra ut med traktor och betesputsare. När det gäller ej tillräckligt betade marker bör beloppet för villkorsavvikelsen sättas i relation till om betet kan anses vara ett normalår när det gäller tillväxt av grönmassa.

5§ För betesmarker med särskilda värden bör markens skötsel inklusive betestryck vid tidpunkten för beslut om åtagandeplan jämföras med skötsel och betestryck vid fältkontroll innan avvikelse om Bete/skörd ej ok eller igenväxning ej OK sätts.

Näringen vill uppmärksamma verket på de effekter den dåliga lönsamheten inom animalieproduktionen kan medföra. Generellt sett ser nuvarande trend ut som att vi går mot färre men större besättningar. För enskilda företag har den dåliga lönsamheten dock gjort att man i många fall har minskat sin besättningsstorlek och därmed kan det vara aktuellt för lantbrukaren att minska sitt åtagande. Det innebär en osäkerhet för lantbrukaren med det femåriga åtagandet med risk för återkrav för företagen om deras besättning minskar eller om man lägger ner sin animalieproduktion. Den generella informationen kring att lantbrukaren minskar sitt åtagande är att återkrav blir påföljden. Att möjliggöra minskning av åtagande kan vara ett sätt att minska antalet lantbrukare med dessa skötsel, dvs. ett sätt att förhindra ytterligare försämrad lönsamhet och konkurrenskraft för företagen. I verkets utredning om kommande landsbygdsprogram (Tulpanutredningen) har ett förslag lagts om att arealen i ett åtagande för betesmarker kan variera kraftigt mellan åren. En sådan konstruktion skulle kunna minska osäkerheten för lantbrukaren och därmed öka viljan att ansluta sig till ett åtagande för att bevara betesmarker.

11§ Av förslaget framgår nu att om jordbrukaren bedömt att ett element inte ligger på eller i anslutning till åkermark eller inte känt till elementet så ska dessa element inte ingå i beräkningen av villkorsfelet. Näringen välkomnar denna del.

Datum 2013-05-16

14§ Hävning av åtagande är tyvärr nödvändigt i vissa fall. I föreskrifterna framgår inte tydligt hur man ska hantera fall där det inte går att fastställa att lantbrukaren har brutit mot regelverket under samtliga år av åtagandet. Näringen anser att det är viktigt att myndigheterna har bra underlag och en rättssäker dokumentation vid hävning med påföljande återkrav för hela perioden.

Skötsel av betesmarker har under alla år skapat problem med avseende på bete och igenväxning ej ok. Näringen efterfrågar, inför nästa CAP-period, en ändring av regelverken för betesmarker så att de blir mer praktiskt genomförbara. I denna översyn bör näringen vara representerad. Ett regelverk för betesmarker som fungerar i praktiken är en förutsättning för att kunna vända trenden med återkrav för betesmarker och kan också vara en faktor för att vända trenden med minskad anslutning till miljöersättningen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Av utkastet till formulering kan man ana att verket överväger att låta föreskriftsändringen gälla retroaktivt. ”Denna författning träder i kraft XX 2013, *men* ska tillämpas från och med XX 2013.” Näringen anser att retroaktiv tillämpning endast ska användas i undantagsfall och ifrågasätter om det är befogat i detta fall. Lantbrukarna har inte haft möjlighet att få information om sanktionsskalorna inför denna växtodlingssäsong. Det vore mer lämpligt att reglerna träder ikraft från och med 2014. Då ger näringen möjlighet att ta till sig reglerna och information kan nå ut på ett rimligt sätt.

Bilaga 8-11

Vi anser att skalorna generellt sett är för högt satta. Vi anser också att det bör införas mellansteg i intervallen 5-25, 25-50, 50-75. Sanktionen bör generellt inte överskrida ersättningen för aktuellt villkor.

Med vänlig hälsning

Sofia Björnsson
LRF

Suzanne Céwe
LRF Mjök